

зручного середовища для їх життя та розвитку, забезпечення доступу сімей до необхідних ресурсів та послуг.

При цьому соціальні працівники повинні надавати не лише емоційну підтримку, але й відстоювати їхні права та з'єднувати їх з необхідними ресурсами та послугами. Як суспільство, ми несемо відповідальність за те, щоб діти з ДЦП були включені в суспільство та отримували підтримку, необхідну для розкриття їхнього потенціалу. Через соціальну роботу ми можемо працювати над створенням більш інклюзивного та справедливого суспільства для всіх.

Список використаних джерел

1. Руденко Р. В., Пилипчук О. В. Дитячий церебральний параліч (ДЦП). *Енциклопедія Сучасної України*. URL: <https://esu.com.ua/article-24404> (дата звернення: 19.03.2023).

2. Соціальна робота в системі охорони здоров'я – Соціальна робота: теорія і практика. *Політологія: Онлайн бібліотека – Книги, підручники, реферати, лекції*. URL: <http://politics.ellib.org.ua/pages-12092.html> (дата звернення: 19.03.2023).

3. Соціальна робота з дітьми з обмеженими можливостями. *Реферати, курсові, дисертації, дипломи*. URL: https://ua-referat.com/Соціальна_робота_з_дітьми_з_обмеженими_можливостями (дата звернення: 19.03.2023).

4. Соціальний захист дітей з інвалідністю. Безоплатна правова допомога. *Безоплатна правова допомога*. URL: <https://legalaid.gov.ua/novyny/sotsialnyj-zahyst-ditej-z-invalidnistyu/> (дата звернення: 19.03.2023).

Евеліна Усольцева

здобувач ступеня вищої освіти «бакалавр»,
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара,
м. Дніпро, Україна

Науковий керівник: Наталія Зимівець
кандидат педагогічних наук,

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара,
м. Дніпро, Україна

ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК «SOFT-SKILLS» У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З БРАДИЛАЛІЄЮ

У статті проаналізовано поняття «soft skills» та «брадилалія», висвітлено актуальність формування відповідних навичок у дітей старшого дошкільного віку з подібним порушенням, проаналізовано сучасні наукові праці із проблеми дослідження.

Ключові слова: «soft skills», брадилалія, старший дошкільний вік, командна праця, театральна діяльність.

Abstract. *The article analyses the concepts of "soft skills" and "bradyalgia", highlights the relevance of forming appropriate skills in older preschool children with this disorder, and analyses modern scientific works on the research problem.*

Keywords: *"soft skills", bradyalgia, senior preschool age, teamwork, theatrical activity.*

Вступ. В наш час, час великих змін та перетворень, важливо вміти швидко пристосовуватись до існуючих умов. Самими постійними в наш час є зміни. Через це важливо напрацювати в собі ті навички, які допоможуть швидко адаптуватись до навколишніх змін. Саме такими є навички «soft skills» (м'які навички або метанавички). Soft skills складно замінити штучним інтелектом чи новими технологіями, тому їхня цінність надалі буде лише зростати.

Розвиток м'яких навичок із раннього віку – це формування основи для подальшого самовдосконалення дитини. Але коли це торкається дітей з особливими освітніми потребами вже слід створювати особливі методи формування цих навичок.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета статті – теоретично обґрунтувати та прослідкувати формування навичок «soft skills» у дітей старшого дошкільного віку з брадилалією в умовах закладу дошкільної освіти.

Виклад основного матеріалу. Перш за все уточнемо що ж таке soft skills. Термін «soft skills» – це збірний термін, який посилається на безліч варіантів поведінки, що допомагають людям в роботі, зокрема командній, а також успішно соціалізуватися.

Soft skills людини - це певні особистісні навички, які виробляються протягом всього життя. Soft skills (з англ. «м'які/гнучкі навички») — це непрофесійні навички, які пов'язані з особистісними якостями. Важливо не плутати їх із рисами характеру. М'які навички виражаються не характеристиками - уважний, балакучий, відповідальний. А діями - вміти слухати, налагоджувати контакт, ухвалювати рішення

Традиційно до soft skills або 4-К навичок належать критичне мислення, креативність, комунікативні навички, кооперація. До soft skills можна віднести також емоційний інтелект, адаптацію, здатність до навчання, а також соціальні навички.

Не можна опанувати м'які навички швидко. Їх закладають із дитинства і розвивають усе життя.

Факт того, що дітям з особливими освітніми потребами (ООП) потрібно набагато більше часу, аніж дітям з нормою розвитку, дає нам розуміння того, що розвивати м'які навички в дітей з ООП є важливою задачею дорослих.

Однією з категорій дітей з ООП є діти з брадилалією. Згідно з джерелами, "брадилалія" – це термін, що позначає патологічно сповільнений темп мовлення. Причинами цього порушення може бути ураження центральної нервової системи (ЦНС), олігофренія, інсульти.

Разом зі сповільненим темпом мовлення в дитини спостерігається загальна уповільненість рухів, інертність мислення та реакцій.

Розвиток навичок *soft skills* в дітей з брадилалією сприяє зникненню таких характерних недоліків як: некомунікабельність, малий багаж знань про навколишній світ, загальмованість у розвитку мови, невпевненість у своїх силах, залежність від оточуючих тощо. Тобто, з залученням спеціалістами у свою працю з дитиною з ООП формування навичок ХХІ століття розвиток та стан дитини прогресує в позитивний бік.

Для того, щоб формувати ці навички в дітей з брадилалією слід створювати спільну діяльність. Важливо відмітити, що під час взаємодії з ровесниками під час виконання спільної праці, дитина починає відчувати і розуміти важливість виконання загальноприйнятих норм, формує вміння ставити групові цілі вище за свої заради успіху загальної справи. Також фактом є те, що заради спільній діяльності діти вчаться повазі в бік своїх товаришів, виникає розуміння того, що всі в команді повинні викладатися на максимум для отримання бажаного результату.

Спираючись на використанні джерела, можемо виділити основні складові частини спільної діяльності, що породжує між дітьми старшого дошкільного віку різні типи взаємовідносин:

- взаємини дружньої взаємодопомоги, бажання допомогти товаришеві, якщо в цьому є потреба;
- взаємини партнерства, які характеризуються формальним співробітництвом, що ґрунтується на розподілі праці та додержанні законів рівності для досягнення спільної мети;
- взаємини колективної праці, для яких характерне вболівання кожного учасника за успіх власної частини роботи за відсутності будь-якої турботи про спільний успіх (*Spetsyfika formuvannia vzaiemyn mizh ditmy doshkilnoho viku*, 2021).

Метанавички допоможуть дітям з особливими освітніми потребами в майбутньому прийти до саморозвитку, соціальної адаптації і просто відчувати себе повноцінними та щасливими людьми. Спираючись на вищевикладене, можемо сказати, що розвиток спілкування має провідну роль у формуванні м'яких навичок в дітей з ООП.

Наразі вже існує метод формування метанавичок в дітей з ООП за допомогою театральної діяльності. Сутність методу заключається в тому, що діти знайомляться з оточуючим середовищем, вчаться аналізувати та робити висновки. Аналізуючи джерела, багато режисерів погоджуються з думкою, що «театр дає можливість самовиразитись, позбутися почуття самотності, а також, певною мірою, компенсувати деякі вроджені вади в рефлексії, моториці, скоректувати своє мовлення та розширити його діапазон».

Розвиток навичок *soft skills* в дітей з брадилалією за участю театральної діяльності виконується за допомогою легких вправ. Наприклад, використання карток, на яких зображена емоція. Діти або по колу передають картку з однією емоцією та відображають її, або кожній

дитині випадає своя емоція. Тим самим відпрацьовуються навички спільної роботи, адже дітям потрібно комунікувати один з одним під час передавання картки, а також висловлення емоцій. Ще однією вправою на відпрацювання метанавичок в дітей з брадилалією є вправа на дикцію. Діти програють певні сценарії та грають різноманітні ролі. Саме завдяки цій вправі діти відтворюють сюжетні діалоги один з одним, що допомагає їм покращити свої навички мовлення та мислення. Ще однією з вправ є розмова через героїв. Тобто діти повинні розповідати про свої власні переживання через роль, яку вони на себе приміряли. І ще безліч вправ, які покращать стан дитини з особливими освітніми потребами.

Дуже важливо пам'ятати, що діти потребують від дорослих підтримки, адже без неї в дітей зникає бажання щось робити через те, що вони самі не помічають результату своїх дій.

Висновок. Отже, формування навичок soft skills в дітей старшого дошкільного віку з брадилалією є важливим аспектом у роботі спеціаліста. Під час колективної праці дитина відпрацьовує такі навички як: комунікабельність, соціальні навички, емоційний інтелект. За допомогою вправ у сфері театральної діяльності діти з брадилалією відпрацьовують мовленнєві навички, навчички комунікації, навчички адаптації до навколишніх умов, що і є навичками soft skills, навичками XXI століття.

Список використаних джерел

1. Базовий компонент дошкільної освіти. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doskilknoyi%20osvity.pdf (дата звернення 20.09.2021)
2. Василюк А. В. Педагогічні технології інклюзивного навчання : навчально-методичний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти / А.В.Василюк, Ю.В., Бондар, А.В.Хіля. – Вінниця, 2020. – 175 с.
3. Гаврилова Н. С. Класифікації порушень мовлення. – Україна, 2012.
4. Смолянко Ю., Ігнатенко А. Розвиток soft skills у дітей старшого дошкільного віку. – Чернігів, 2021.
5. Soft skills для розвитку дитини: емоційний інтелект, комунікація та медіаграмотність. Медіаальбом для наймолодших / Ю.М. Зоря, Н. М. Степанова/ За редакцією О.В. Волошенюк. Ілюст. А. О. Павленко — Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2021. — 42 с.
6. Специфіка формування взаємин між дітьми дошкільного віку. URL: <https://vseosvita.ua/library/specifikaformuvanna-vzaemin-miz-ditmi-doskilnogo-viku-200599.html> (дата звернення: 07.02.2021).
7. Казьмірчук Н.С. Театр природи як засіб формування soft skills в учнів початкових класів / Н.С. Казьмірчук, О.В. Жовнич., І.А.Стахова // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені

Михайла Коцюбинського. – Серія: Педагогіка і психологія. – 2020. 61. – С.23-30

8. Формування soft skills у дітей дошкільного віку.pdf (tntu.edu.ua)

9. Хіля А. В., Вечерко К. Формування soft skills у дітей з особливими освітніми потребами засобами театральної діяльності. – Вінниця.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ, СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ І МЕНЕДЖМЕНТУ
СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ВИЩА ЛІНГВІСТИЧНА ШКОЛА (WSL), М. ЧЕНСТОХОВА, ПОЛЬЩА
ГУМАНІТАРНО-ПРИРОДНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЯНА ДЛУГОША (UJD),
М. ЧЕНСТОХОВА, ПОЛЬЩА
УНІВЕРСИТЕТ HUMANITAS, М. СОСНОВЕЦЬ, ПОЛЬЩА
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМ. А. С. МАКАРЕНКА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
КАРПАТСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПІДПРИЄМНИЦТВА
ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ «ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ «УКРАЇНА»»

ЗБІРНИК ТЕЗ
XI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«СОЦІАЛЬНА РОБОТА: ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ»
25-26 травня 2023 р.

Зміст статей подано в авторській редакції.
За заг. ред. О. В. Сороки, С. М. Калаур, Г. В. Лещук

Підписано до друку 27.06.2023.
Формат 60x 84/16. Гарнітура Times New Roman.
Папір офсетний 70 г/м². Друк електрографічний.
Умов.-друк. арк. 22,44. Обл.-вид. арк. 19,98
Тираж 100 примірників. Замовлення № 05/21/3-6.

Видавець та виготувач:
ФОП Осадца Ю.В
м. Тернопіль, вул. 15 Квітня, 2Д/10
тел. (097) 988-53-23

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
серія ТР № 46 від 07 березня 2013 р*